

Projektstöd från Leader hälsingebygden

hilma - en viktig utvecklingsfaktor i Freluga-Edstugaområdet

journalnummer: 2009-1502, Freluga-Edstuga byalag, BOLLNÄS

Frågor angående projektet besvaras av Projektleddare, Catharina Berggren tel. 0278-303 40

Slutrapportering för projektet “hilma - en viktig utvecklingsfaktor i Freluga-Edstugaområdet”

1 Sammanfattning

Projektet har genomförts enligt plan och utvecklats till något bättre och större. Dels har lokalerna förbättrats för att möta dagens behov, detta har i sin tur lett till ökade möjligheter för uthyrning. Finanseringen har fått nya förutsättningar pga att man har en långsiktig plan för uppvärmning av lokaliteterna. Ytterligare en fördel är att ett arbetstillfälle har uppkommit då ökad uthyrning ställer högre krav på att uthyrning/städning/betalningar sköts. Det finns också nytt tänk kring kultur och miljö, byns båda etablerade konstnärer är engagerade i hilmas och har fått två olika salar uppkallade efter sig. Miljön är en viktig faktor och vi är nöjda med att elsituationen kunde förändras. Positiva effekter av projektet är att medlemmarna tillsammans har byggt och reparerat kök och lilla salen på hilmas. Detta har bidragit till ökat intresse för bysammanhållningen och möjligheter till entreprenörskap i byarna. Vävstugan har också fått ett uppsving till följd av alla förändringar, medlemsantalet har ökat och föryngringen är tydlig. Drivkraften har varit stor och gåvor av material och mycket arbetsinsatser har underlättat finanseringen. Samarbetet mellan medlemmarna har fungerat bra och stärkt banden och lojaliteten i byarna. Tack vare förbättringarna med projektet är redan efterfrågan att hyra hilmas stor.

2 Bakgrund

Freluga/Edstuga hade sedan några år övertagit IOGT-NTO lokalen på byn. Eftersom standarden inte höll måtten för produktion och köket var svårarbetat vid festligheter, kom det fram vid en “spånarskiva” då stora delar av byarna var närvarande, att det skulle öppna nya möjligheter för byn om lokalen rustades. Med bättre lokal, mer uthyrt och större förutsättningar att vara självförsörjande. I dag är de flesta i byarna medlemmar och betalar en avgift, det finns också ett 50/50 lotteri som genererar lite inkomster.

3 Syfte och målgrupp

hilmas ska vara en samlingslokal för att främja byns olika traditioner. Syftet är också att den sociala gemenskapen ska öka i och med att det finns en lokal att ordna aktiviteter i. Tanken är också att gynna och hjälpa företagare på bygden att utveckla sina idéer och på så sätt öka företaget och öppna möjligheter för många. För att kunna använda köket/lokalen ändamålsenligt var denna utrustning nödvändig. Målgruppen är alla bybor i olika åldersgrupper, vi välkomnar även övriga Bollnäsbor att hyra lokalerna. Lokalerna är mer miljöanpassade och har en ökad säkerhet. Tillgängligheten är tänkt att vara för alla, blir det behov så ordnar vi det.

4 Projektets mål

Vikten lades på att få ett godkänt kök, både fungerande för vanlig mathantering vid festligheter och till planerade matlagningskurser. Och även som ett produktionskök där blivande entreprenörer skall få möjligheten att prova sina affärsidéer i ett godkänt kök, alternativt hyra in sig för att kunna utföra mindre uppdrag inom livsmedelsbranschen. Tanken är att köket ska vara många olika människor till gagn, föräldrar kan träffas och baka med sina barn, småhushåll kan göra matlag och fylla frysen tillsammans, kurs och enstaka utbildningstillfällen kan ordnas. Gamla som

unga kommer nu att lättare kunna dela lokaliteterna då flera aktiviteter kan vara samtida. Angränsande till köket i "lilla salen" har vi ökat möjligheterna för den lilla aktiviteten, här kan man hyra för att ha föreningsmöte eller durspelskurs. Mest är det tänkt att "lilla salen" skall vara ungdomsrummet, ett ställe att mötas för alla byns yngre. Även fortsättningsvis kan man självklart hyra hela lokalen med kök, "stora salen" och "lilla salen"; då rymmer lokalen 120 personer och det finns hörslinga, ramp vid ingången samt handikapptoalett. Under resans gång visade det sig att uppvärmningen av lokalen var en ren energibov och både för miljöns och ekonomin utreddes alternativ uppvärmning. Vid fortsatt elvärme skulle uppsäkring erfordras med höga kostnader och fortsatt höga elräkningar. Konvertering till bergvärme blev lösningen som på sikt ska gynna både miljön och ekonomin. Eftersom man i köket fick ny el dragen blev det fortsatt nytt ut i både lilla och stora salen, jordade uttag, säkerhet som känns viktig i en väl använd lokal.

Vi har gjort följande åtgärder:

En mindre utbyggnad på den befintliga lokalen som även inhyser ett modernt servicerum i källarplanet.

För att få köket godkänt har vi delat in köket i tre zoner. Separat diskrum med städskrubb. Matlagingsdel med separata bänkar för att hantera olika livsmedel. Ett eget litet rum för att hantera mjöl vid bakning, vi har tagit del av livsmedelsverkets regler. Nya golv, nymålade väggar, nya vitvaror och nya arbetsbänkar. Ny nödutgång. Enskild toalett för kökspersonal och utrymme för omklädnad. Konverterat till bergvärme som verkar vara den bästa långsiktiga lösningen för en förening på landsbygden.

5 Genomförande och tidsplan

Kommunens bygglag har varit oss till stor hjälp då de gjorde stora delar av själva utbyggnaden, augusti- september(2009). Våra byggare från byn hade förberett marken och murat upp källarväggarna. Bygglaget såg till att det blev tätt hus och sedan har bybyggarna slutfört och inrett. när det har krävts har olika hantverkare anlitats, elektriker, grävare och rörmokare. Ideellt arbete av medlemmar från ansökan 081015 till projektets slut 100630. Mycket hantverksarbete har skett idéellt, det finns mycket kunnande i byn. Att samarbeta runt en knutpunkt ökar insynen och gemenskapen i en by. Freluga/Edstuga byar är en levande landsbygd med stor potential till vidare utveckling.

6 Spridning av projektets resultat

Via bytidningen har vi informerat om projektets resultat och bjudit in till öppet hus flera gånger. Invigning av det nya "hilmas" beräknas ske 25:e september (2010) under pompa och ståt med hälsingetidningar inbjudna. Det kommer att vara musikunderhållning, bubbelmingel och klippning av band, flera betydande personer förväntas närvara.

7 Projektets finansering

Projektstöd från Leader-hälsingebygden samt egna medel. Byalaget har även tagit ett banklån på JAK-banken för att täcka egna insatsen. Många idéella arbetstimmar och skänkt material har gjort denna otroliga satsning möjlig.

8 Projektets arbetssätt

En projektgrupp har samarbetat kring planering och utförande. Bybor/medlemmar har blivit inbjudna att arbeta på speciella fixardagar/kvällar. Det har även varit många påhejare med som inte aktivt deltagit i arbetet, de har kommit med goda råd och ökat gemenskapen. Nya idéer under resans gång har utvecklats och det innebär en win-win situation. Då byn genomgår en förnygring är det viktigt att knyta an till gamla traditioner, kommunikationen mellan olika åldersgrupper är en viktig del av det övergripande arbetssättet.

Freluga 2010-08-31

Catharina Berggren